

UDFORDRINGER

: BRUTTOLISTE

INTRODUKTION

I dette katalog findes en bruttoliste over de udfordringer, der er fremkommet igennem interviews, observationer og workshops med interne og eksterne aktører inden for flygtningeområdet i Aarhus Kommune, herunder: medarbejdere og ledere fra samtlige magistratsafdelinger, frivillige, virksomheder, interesseorganisationer og flygtninge. Bruttolisten over identificerede udfordringer har været et vigtigt arbejdsredskab for det tværmagistratslige projektteam, som har haft til opgave at udvikle nye initiativer, der kan være med til at forbedre den treårige integrationsperiode for flygtninge i Aarhus Kommune og deres vej ind i det danske samfund.

Det er projektteamets forhåbning, at bruttolisten i sin nuværende form fortsat kan finde anvendelse fremadrettet af de forskellige aktører, der arbejder med flygtninge i integrationsperioden i Aarhus Kommune. Udfordringerne giver et indblik i, hvor det kan være meningsfuldt at undersøge yderligere og evt. sætte ind med nye relevante initiativer.

Læsevejledning:

Udfordringerne i bruttolisten er overordnet tematiseret under tre mål, som Aarhus Kommune har for alle borgere, herunder også flygtninge:

- Et sundt og aktivt liv
- Velfungerende børn og unge i daginstitution og skole
- Uddannelse og beskæftigelse til de voksne

Flere udfordringer går på tværs af de tre mål, men er i dette dokument udelukkende placeret under et enkelt mål for at undgå gentagelser.

Alle udfordringer er anonymiseret men taget med i den form, de nu engang har. Dvs. at de ikke er tilpasset rent indholdsmæssigt, og ingen er blevet fjernet, uanset hvor de kommer fra. Alle udfordringer har fået lov til at stå, præcis som de er blevet oplevet af den, der har fortalt om dem. Der kan således være både sammenfald og modstridende opfattelser. Vi har ønsket, at der skal være plads til dem alle i denne bruttoliste.

AARHUS KOMMUNE

CFIA

INDHOLD

ET SUNDT OG AKTIVT LIV	5
Psykisk belastning og traumer	6
Sundhedsforståelse	6
Sundhedssystem	6
Inklusion – at føle sig velkommen i Danmark	7
Hverdag	7
Placering og integration	7
Information fra system til flygtning (primære målgruppe: medarbejdere)	8
Tolke	8
Civilsamfund og frivillighed (Primær målgruppe: frivillige og flygtninge)	9
Parathed (primær målgruppe: flygtninge)	10
Ventetid (primær målgruppe: alle flygtninge)	10
Nye udfordringer for medarbejdere i Aak	11
Intern kommunikation og organisering i Aak	11
Sagsbehandling og systemlogik (primær målgruppe interne og eksterne medarbejdere)	11
VELFUNGERENDE BØRN OG UNGE I DAGINSTITUTION OG SKOLE	13
Kulturelle forskelle i Familielivet (forældre er primær målgruppe – børn sekundær)	14
Pædagogiske udfordringer (primær målgruppe: medarbejdere)	14
Kulturelle forskelle - unge og deres forældre (primær målgruppe: de unge Sekundær: forældre)	14
Fritidsjob (primær målgruppe: de unge)	15
UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE FOR DE VOKSNE	16
Kultur på arbejdspladsen	17
Match mellem virksomhed, flygtning og kommune	17
Integrationsundervisning (primær målgruppe forældre og enlige)	18
Beskæftigelsesindsats under integrationsnet	18
Lær dansk (primær målgruppe forældre og enlige)	18

ET SUNDT OG AKTIVT LIV

MÅL: AT FLYGTNINGE BLIVER LIGE SÅ SUNDE OG AKTIVE SOM ANDRE
BORGERE

PSYKISK BELASTNING OG TRAUMER

- Nogle flygtninge oplever dårlig psykisk trivsel, hvilket kan have konsekvenser for læring og beskæftigelse, samt integration generelt.
- Psykisk mistrivsel fra flugt, krig og dagligt pres som flygtning i DK påvirker nogle flygtninges dagligdag negativt. Man har fx svært ved at finde sit ståsted og det kan være svært at stole på andre.
- Nogle flygtninge kommer med mange dårlige oplevelser og traumer i bagagen. Børn kan derfor have svært ved at gå i skole og koncentrere sig om at lære nyt
- Nogle flygtningebørn er påvirket af deres oplevelser under krigen og deres savn af den ene forældre inden familiesammenføringen. Det giver mareridt og andre symptomer.
- Nogle flygtningeforældre oplever, at børn ikke får hjælp til at bearbejde deres oplevelser. Børnene reagerer meget forskelligt på deres oplevelser.
- Nogle flygtningebørn der har været efterladt i Syrien føler et omsorgssvigt rettet mod den forælder der flygtede først
- Nogle flygtningeforældre føler sig generelt trætte og pressede i hverdagen.
- Nogle uledsagede flygtningebørn og unge har en tung bagage med dårlige oplevelser med fra rejsen hertil
- Nogle uledsagede flygtningepiger udsættes for voldtægt på rejsen, men fortæller ikke om egne oplevelser – fortæller om andre 'de har hørt om'
- Nogle uledsagede flygtningebørn er optaget af basale behov og hamstrer fx mad og sover med tøjet på (for at være klar til flugt)
- Det tager lang tid for voksne medarbejdere at vinde tilliden hos nogle uledsagede flygtningebørn
- Nogle uledsagede flygtningebørn formår ikke at være i skolesystemet og pjækker fra skolen
- Det kan være problematisk hvis traume sidestilles med socialt udsatte: Det kan "smitte", så man kommer til at høre til socialt udsat gruppe.

SUNDHEDSFORSTÅELSE

Flygtninge kommer med en anden sundhedsforståelse som kan medføre dårligere sundhed i Danmark og dermed lægge ekstra pres på sundhedsvæsenet. Sundhedsforståelsen handler blandt andet om kost, motion, livsstilssygdomme, mental sundhed, helhedstænkning og brug af sundhedsvæsenet

- Medarbejdere oplever, at nogle flygtninge har en anden

sundhedsforståelse, hvor fx kost og motion ikke spiller samme rolle som i DK.

- Selv hvis flygtning er opmærksom på motion, kan det være svært at få tid til i en travl børnefamilie, med meget transporttid og forpligtelser.
- Det kan være svært at finde tid og overskud til at tage hånd om motion og sund kost.
- Nogle flygtninge har ikke en forståelse for, at deres fysiske sundhedstilstand kan påvirke deres mentale tilstand
- Nogle flygtninge forstår ikke, hvorfor man ikke bare får medicin, når man går til læge. Der mangler en forståelse af, at ens fysiske gener kan skyldes mange forskellige ting og at medicin ikke nødvendigvis er svaret, hvis gener er symptom på dårlig kost, manglende motion og/eller manglende psykisk trivsel.

SUNDHEDSSYSTEM

- Mange flygtninge ankommer samtidig i asylcentre og derfor bliver der ikke lavet helbreds-screening på asylcenter. Man venter til de kan komme til social læge. Det betyder, at de kan have sygdomme som ikke er opdaget, når de ankommer til kommunen.
- Nogle steder har borger selv ansvar for at tage papirer fra helbreds-screening på asylcenter med videre til praktiserende læge. Det sker ikke
- Flygtninge kan være bange for at sige noget nyt til social lægen, som de ikke allerede har sagt i deres interview i Sandholmlejren, fordi de er bange for at skavanker kan få konsekvenser for dem
- Nogle forstår ikke, hvorfor man skal bestille tid til læge og hvorfor man ikke bare får medicin
- Nogle flygtninge har vanskelighed ved at ringe og bestille tid ved praktiserende læge
- Det er et problem, at patienter med flygtningebaggrund ikke kommer til praktiserende læge – enten fordi de ikke formår at bestille tid, eller møde op til bestilt tid
- Nogle flygtninge har svært ved at navigere og drage nytte af sundhedstilbud.
- Nogle flygtninge bruger somatiske ord på psykisk mistrivsel. De er ikke trænet i, at der er tale om psykisk belastning/mistrivsel.
- Nogle flygtningebørn kommer til at fungere som tolke i sundhedssammenhæng.
- Nogle flygtningeforældre involverer af forskellige årsager deres børn i sygdomsforløb på en måde man i Danmark generelt ikke finder passende. Fx bruges børnene som tolke og man taler om sygdomme foran børn. Det be-

tyder at børnene bliver bekymrede og forældrene får skyldfølelse.

- Nogle flygtninge oplever, at de er pressede på økonomi og vægter mad højere end medicin fx

INKLUSION – AT FØLE SIG VELKOMMEN I DANMARK

Nogle flygtninge føler sig ikke velkomne i Danmark. De oplever ikke, at de er en del af fællesskabet og føler sig ensomme. Det påvirker deres motivation mod beskæftigelse og integration i en negativ retning.

- Nogle flygtninge føler sig ensomme. Det gælder både unge, enlige og familier. Men især enlige flygtninge kan føle sig ensomme, fordi de ikke har familie omkring sig.
- Nogle flygtninge er bange for at blive smidt ud af Danmark, på grund af flygtningekritiske holdninger og udtalelser, der kommer til udtryk i medierne. Nogle flygtninge oplever nærmest hetz mod flygtninge i medierne og de føler ikke, at de har de samme rettigheder som danskere.
- Hvis man har børn handler bekymringen om at blive sendt tilbage også om, at ens børn vokser op i Danmark, og derfor vil have svært ved at komme tilbage til et land og kultur de ikke længere kender.
- Nogle flygtninge oplever, at man ikke er velkommen, og at danskerne vil have, at man skal tage hjem. De oplever at medier og politikere siger: "Du er ingenting!" Det kan medføre, at man mister motivationen for at gøre en indsats, overvejer at tage tilbage til hjemlandet selvom der er krig og stiller spørgsmålstegn ved dem, der alligevel bliver ved med at prøve.
- Nogle flygtninge oplever et modsætningsforhold mellem den position man havde i Syrien og den man har i Danmark. I Syrien var man noget (fx en uddannet mand). I Danmark oplever man, at man er ingenting.
- Nogle unge flygtninge føler sig forkerte meget af tiden, fordi de kommer med en anden adfærd, sprog og kultur. De:
 - bliver frustrerede over ikke at blive forstået
 - er ikke vant til grænser og regler
 - får at vide, at de ikke kan det de vil (fx akademisk uddannelse)
 - oplever, at der ikke er nogen der 'vil dem'
 - oplever det som en stor begrænsning ikke at have samme muligheder som andre unge. Der er en meget stor bevidsthed om dette hos de unge flygtninge.

Konsekvensen kan være at de unge bliver mere konservative/

radikale i deres holdninger, fordi de føler sig ekskluderet

HVERDAG

- Nogle flygtningefamilier oplever, at det er svært at få dagen til at hænge sammen pga. de mange opgaver, som skal klares med både børn, familie, hjem, 2 timers transport hver dag, lær dansk/integration, lektier osv.
- Nogle flygtninge er trætte efter en dag i lær dansk og praktik.
- Nogle flygtninge oplever, at de ikke kan give deres børn de ting, som børnene oplever, at andre børn får. Det kan medføre konflikter med børn og en følelse af utilstrækkelighed hos forældrene
- Nogle flygtninge oplever en stram økonomi
- Nogle flygtningebørn kan ikke holde ferie, fordi det ikke er alle forældre, der kan holde ferie

PLACERING OG INTEGRATION

- Der er søgning til ungdomsklub i Gellerup – det opleves ikke umiddelbart som udfordring af medarbejdere der, men det forhindrer 'spredningsstrategien'
- De unge ønsker at være i "central" klub på Læssøegade i stedet lokal klub i deres lokalområde, hvilket er problematisk pga. midlerne ikke fordeles under hensyn til dette.
- De unge søger centralklub fordi der her er andre ligesom dem selv. De får her opfyldt behov som:
 - Relationer
 - Kammerater
 - Tilhørsforhold
 - Deres første fællesskab som er stærkt her
 - Være sammen med andre som dem selv – nogen de ikke føler sig forkerte overfor
 - Klub som holdepunkt
- Flygtninge finder selv bolig i Gellerup, som er udsat område
- Nogle flygtningebørn går på skoler med mange arabisk-talende. Der taler de med hinanden på arabisk i frikvarterende og barnet lærer derfor ikke så meget dansk.
- Enlige flygtninge der opholder sig på city sleep in kan opspøges af og søgt hvervet til radikale grupper.

INFORMATION FRA SYSTEM TIL FLYGTNING (PRIMÆRE MÅLGRUPPE: MEDARBEJDERE)

Der er en grundlæggende udfordring i, at flygtninge ikke forstår det system de er blevet en del af (manglende "system-literacy") og desuden ikke forstår eller formår at rumme den information, der gives til dem på deres vej igennem systemet.

- Flygtninge modtager breve og skriver under på dokumenter, som de ikke forstår. Vigtig information går tabt og flygtninge kan gå glip af vigtige deadlines som besværliggør deres ophold i Danmark.
- Der sker et overload af information til 1. gangssamtale og man får ikke noget med som kan fastholde indholdet af samtalen. Det betyder at flygtninge evt. ikke forstår alle oplysninger og dem der forstås kan ikke nødvendigvis huskes efterfølgende.
- Flygtninge har svært ved at huske møder fra hinanden og skelne mellem forskellige breve og dokumenter.
- Flygtninge ringer ofte til integrationsmedarbejder om stort og småt, som de ikke kan finde ud af i dagligdagen – bl.a. breve fra kommune. Det medfører stort tidsforbrug for medarbejderne. Fx skal flygtninge møde op med 3 mdrs. udskrift af bankkonto for ikke at miste ydelse. Nordea vil ikke hjælpe flygtninge, så de må få hjælp på bibliotek.
- Det er en meget differentieret målgruppe, hvilket betyder, at de har forskellige forudsætninger for at forstå og handle på information
- Medarbejdere oplever, at forældre bliver overvældet af information på visitationsmøder og derfor ikke kan forstå/huske informationen
- Det er svært for medarbejdere at kommunikere meningsfuldt med forældrene omkring deres børn i institutionen (heller ikke med børnene før de får et sprog. Det går dog hurtigere end med forældrene)
- Tolke oversætter ikke nødvendigvis, det medarbejderne siger og det medfører en anden forståelse af indholdet, end intentionen er fra medarbejderens side.
- Information forstås eller rummes ofte ikke. Det kan skyldes:
 - hvad der informeres
 - hvordan det informeres (skriftligt, grafisk, tolket, oversat m.m.)
 - hvornår det informeres (før, under, efter eksempelvis et møde - gentagelser)
 - hvem der informerer (kommune, civilsamfund, medarbejdere/tolk)
 - hvor meget der informeres på én gang
- Flygtningene kan ikke finde ud af hjemmesiden "Ny i Danmark", som ikke ligger under Aarhus Kommune, men som de skal bruge i forbindelse med deres ophold i Danmark og familiesammenføring.
- Borgerservice henviser flygtninge til lokalbibliotekerne for at få hjælp til at bruge "Ny i Danmark", men medarbejderne der er ikke klædt på til at hjælpe, ligesom Folkeinformation på Gellerup Bibliotek heller ikke vejleder i brugen længere på grund af nedskæringer
- Flygtninge går til andre aktører, som de betaler for at hjælpe med familiesammenføring, og som de tror kan få processen til at gå hurtigere. Det er ikke tilfældet og flygtninge har derfor spildt deres penge.
- Det er komplekst at melde sig ind i fritidstilbud og flygtninge får ikke søgt friplads. De har ikke råd til at betale og melder børn ud, når der kommer regning

TOLKE

- Der er ansat mange tolke på kort tid. Det har resulteret i en del inkompetente tolke
- Store problemer med inkompetente tolke – kender ikke DK kultur, er ikke uddannet i at tolke forvaltning, er unge, er ikke klædt på i den kommunikations-'stil', der er ønsket mellem kommune og borger
- Mangel på (kompetente) tolke kan få deadlines til at skride
- Hvem påtager sig at sørge for og betale for tolk
- Brug af tolk er en udgift, men nødvendigt. Pga. udgiften kan det derfor være nødvendigt at begrænse brug af tolk
- Tolke oplever at rammerne omkring de tolkede møder er uklare og at fagpersoner (rekvirenter) ikke altid påtager sig mødelederrollen.
- Det kan være en udfordring at få etableret klare rammer for samtalen mellem tolk og rekvirent – at forventningsafstemme på en givtig måde. Hvis rekvirenten fx giver udtryk for basale krav til tolkningen (baseret på tidligere dårlige erfaringer), kan det af erfarne tolke opfattes som nedladende eller dikterende.
- Det kan opleves som en udfordring med intern snak på modersmål mellem borgeren og evt. bisidder – at der er nogle ting der ikke ønskes oversat (og ting der ikke kan oversættes). Det skal være en klar ramme for mødet, at alt hvad der siges bliver oversat af tolken.
- Fra borgerens side, kan det opleves som om tolken sladrer til medarbejderen, når de tolker alt.
- Borgerne stoler ikke altid på at tavshedspligten overholdes af tolke. Især hvis de kommer fra/i samme miljø.

- Tolken kan have mere viden end medarbejderen om den specifikke flygtning fordi vedkommende har tolket i forskellige sammenhænge, hvor medarbejderen ikke har deltaget. Det kan være en udfordring for tolken at overholde sin tavshedspligt og ikke bruge den viden ind i den næste tolkeopgave.
- Tolken kan blive udfordret på neutralitet, fordi de får stor viden om familien.
- Der kan være en udfordring med ventetid før og efter mødet, hvis tolken og borgeren venter samme sted. Borgeren kan her forvente at tolken hjælper vedkommende (som en ven mere end en kommunal medarbejder) eller give tolken oplysninger som er relevante i mødesammenhæng og derfor burde vente til mødet.
- Det kan opleves som en udfordring, hvis tolkene fortsætter samtale efter mødet er slut (en usikkerhed hos medarbejderen om, hvad der bliver talt om).
- Borgerne vil være venner med tolken – det er vigtigt at få sat en grænse og forklaret tolkens rolle.
- Borgerne kan have forventning om, at tolken kan og vil hjælpe dem igennem/uden om systemet på anden vis end sagsbehandleren, fordi tolk og borger deler fx sprog, nationalitet, kultur og/eller etnicitet.
- Tolke og borgere skal ikke diskutere politik.
- Bisiddere ved nogle gange mere end tolke. Der kan være nogle indforståetheder, som kan sætte tolken i et dårligt lys.
- Hos nogle mandlige borgere kan det være grænseoverskridende med kvindelige tolke og omvendt. Nogle gange afhængigt af situationen hvori der tolkes, fx i en sundhedssituation.
- Tolke kan mangle (fagligt) ordforråd inden for specifikke domæner.
- Det kan være en udfordring med et andet ordforråd alt efter sprog (nogle ord, der ikke kan oversættes direkte). "Dagtilbud bliver nogle gange til bedste tilbud i Netto".
- Tolkene skal på i "systemsprog".
- Det kan være en udfordring med unge, uerfarne tolke, som opleves som sårbare i svære tolkesituationer og fx begynder at græde, hvis de skal overgive dårligt nyt i sundhedssammenhæng.
- Det kan være en udfordring, at den aftale tolken bookes til skrider; eksempelvis at en tid hos lægen bliver forsinket og at tolketiden er slut, når konsultationen begynder.
- Det opleves at tolkene mangler oplysninger om samtalens karakter; og dermed muligheden for forberedelse.
- Mangel på tolke.
- Udfordringer forbundet med bookingsystem; ændringer med kort varsel - skal ringe.

- Der kan være udfordringer forbundet med videotolkning såsom teknik, kropssprog, lyd.
- Vigtigt med IT hjælp, hvis videotolkning skal fungere.
- Sagsbehandlere må ikke booke tolk til lægen – heller ikke akut. Det skal praktiserende læge selv gøre.
- Det kan være en udfordring at ikke alle faggrupper bestiller tolk, selvom det er nødvendigt. Fx i sundhedssystemet eller skolen.

CIVILSAMFUND OG FRIVILLIGHED (PRIMÆR MÅLGRUPPE: FRIVILLIGE OG FLYGTNINGE)

- Nogle frivillige oplever, at kommunen tænker i kasser, som ikke passer med civilsamfundets ageren og engagement (fx skelner Aak mellem "enlige" og "familier", men det giver ikke nødvendigvis mening ift. tilbud som civilsamfund gerne vil tilbyde)
- Der mangler en forventningsafstemning imellem kommune og frivillige, således at frivillige føler sig motiveret til at hjælpe til med at løfte opgaver
- Frivillige vil også gerne være medskabere af nye tiltag og ikke kun udføre en allerede defineret opgaveløsning
- Frivillige oplever ikke altid ligestilling i samarbejdet med kommunen – jf. at de gerne vil være medskabere og have indflydelse på, hvordan de forskellige opgaver kan løftes og løses bedst muligt
- Er Aak klar til at afgive noget kontrol til fx Dansk Røde Kors ift. udvikling af nye tiltag? Jf ovenstående.
- Det kan være svært for nogle flygtninge at forstå sammenhængen mellem og relevansen af foreninger og frivilligt arbejde ift. at komme i beskæftigelse.
- Aak vil gerne have flere flygtninge til selv at være aktive frivillige (som fx Den Nye Havn) og ikke 'kun' modtagere, fordi det i sig selv giver kompetence og netværk som kan lede til beskæftigelse.
- Dansk Røde Kors kan kun starte initiativ op, hvis lokalbestyrelse vil starte noget op. Det giver stort lokal forankring og ejerskab, men har også en indbygget langsommelighed.
- Det er udfordrende, at de nyankomne flygtninge får mange tilbud og overload af information. Det er ikke alle der kan tage imod tilbud, når de kommer. Man skal have en fornemmelse for, hvornår flygtninge er klar til at tage imod tilbud. Her er integrationsmedarbejder helt afgørende.
- Det kan være en udfordring at se, hvad behovet konkret er hos flygtningene, som frivillige kan/skal arbejde med.

- Nogle flygtninge vil ikke kun have netværk til veldedede flygtninge, men også til danskere. Derfor kan det være en udfordring, hvis indsats ikke tilbyder begge dele.
- Nordea vil have, at konto til uledsaget barn oprettes under forældremyndighedsindehavers navn. Det er ofte frivillige der har forældremyndighed og de er ikke altid interesseret i at få konto oprettet i deres navn.
- Frivillige kan være svære 'at styre'. Historier og krisesituationer kan brede sig som steppebrand i fx venligbo-regi på facebook, hvor folk med gode intentioner, men manglende kendskab til hvad der faktisk er i stand fra systemets side, laver opråb for at få hjælp til flygtninge, der ikke nødvendigvis mangler og/eller ønsker den.
- Mange danske familier ved ikke at de kan have en flygtning boende i deres hjem.
- Det er svært at forklare begrebet "frivillig" til flygtninge.
- Frivillige flygtninge kan have forskelligt overskud i forskellige perioder og derfor kan deres indsats og bidrag være ustabil (ligesom alle andre frivillige, men dog i udpræget grad hos netop denne gruppe)
- De frivillige skal opleve, at de bidrager med andet og mere end bare at løfte kommunale opgaver, så kommunen kan spare penge for at være motiveret til at deltage

PARATHED (PRIMÆR MÅLGRUPPE: FLYGTNINGE)

- Der findes mange forskellige (frivillige) tilbud som tilsyneladende kan imødekomme flere af de afdækkede udfordringer. Men der mangler viden om hvornår, hvem skal kommunikere hvad, hvordan og hvor meget for at man som flygtning i sidste ende gør brug af tilbuddene. Her er det essentielt at skelne mellem "programfejl" (Tilbuddet imødekommer ikke den reelle efterspørgsel og bliver derfor ikke brugt) og "implementeringsfejl" (tilbuddet imødekommer den reelle efterspørgsel, men er ikke kommunikeret rigtigt til flygtningen og bliver derfor ikke brugt)
- De basale forhold skal være i orden før en praktik kan lykkes
- Det er vigtigt, der tænkes i timing af forløb ift. informationsniveau. At der ikke sker et informationsoverload, hvis ikke engang de basale behov er dækket.
- Flygtninge oplever et generelt "overload" ift. at skulle forholde sig til ny kultur, nyt sprog, nyt system, information
- Uledsagede børn er optaget af basale behov og overlevelse
- Det er ikke klart, hvornår det er det rigtige tidspunkt at blive tilbudt en klubplads – og begynde i klub

- Børn med traumatiserende oplevelser bag sig, kan have svært ved at gå i skole og koncentrere sig om at lære nyt
- Mor er ikke klar til give sine børn fra sig til institution og kan derfor ikke komme i sprogskole
- Manglende kontakt/forståelse mellem institution/forældre og vejleder på lær dansk/integration. Der stilles krav om deltagelse i lær dansk/integration, ellers får forældre ingen ydelse.
- Det kan være en udfordring, at få forældrene med på, at børnene skal gå i institution

VENTETID (PRIMÆR MÅLGRUPPE: ALLE FLYGTNINGE)

- Nogle flygtninge oplever megen ventetid/spildtid i sagsbehandling og i rejsen hen imod beskæftigelse, hvilket kan virke demotiverende for flygtningen.
- Mange flygtninge på tværs af alle aldersgrupper venter på familiesammenføring og oplever, at de er en venteposition, hvor deres primære opmærksomhed og energi er vendt mod hjemlandet og familien dér, i stedet for på, hvordan de bedrer deres nuværende situation i Danmark mod fx sprogfærdigheder og beskæftigelse.
- Tilbud om integrationsundervisning opleves som spild af tid. Blandt andet på grund af at undervisningen foregår på Dansk, og derfor ikke forstås. Men selv hvis man kan forstå undervisningen opleves den ikke, at understøtte vejen mod beskæftigelse, ligesom introduktionen til dansk kulturliv ikke opleves relevant, når man har familie i livsfare i hjemlandet.
- Praktik opleves som spildtid, hvis det ikke fører job med sig (og/eller sprogfærdigheder)
- Ventetid ift. sagsbehandling kan betyde, at man ikke får en dagsrytme og indhold i dagligdagen. Man mister motivationen. Ift. især børn og unge kan ventetiden føre negativ adfærd med sig.
- Børn venter en måned på at starte i skole fra ankomsten til Aarhus. De uledsagede børn mister motivationen for skolegang, og ventetiden og den manglende dagsrytme har negative konsekvenser for deres adfærd.
- Der kan gå op til 6 mdr. før et uledsaget barn får forældremyndighedsperson tilknyttet. Det betyder, at der er mange praktiske ting de ikke kan i mellemtiden, som fx at få en bankkonto, et telefonabonnement, osv. Det fastholder dem i afmagt.
- Frivillige vil gerne hjælpe, men kender ikke regler/systemet. Det kan føre til misforståelser og komplikationer til frustration for både flygtning, frivillig og medarbejdere
- Når man bliver 18 stopper man i skolen og skal i beskæftigelsesindsats, men der kan godt være lang tid før

beskæftigelsesindsatsen kommer i gang.

NYE UDFORDRINGER FOR MEDARBEJDERE I AAK

- På bibliotekerne bliver det tydeligt, at flygtninge har en masse praktiske vanskeligheder, som de kommer på biblioteket for at få hjælp til. De har oftest intet netværk, der kan hjælpe dem.
- Flygtninge kommer på biblioteket efter hjælp, fordi systemet ikke er rummeligt nok eller flygtninge ikke kender til andre muligheder for at få hjælp.
- At tage hånd om flygtninge på bibliotekerne er en stor og tidskrævende opgave. Der er tvivl om hvorvidt medarbejderne er klædt på til det, da det anses som en sekundær opgave for bibliotekerne. (det gælder måske ikke alle bibliotekerne)
- Borgere ringer ofte til integrationsmedarbejder om stort og småt som de ikke kan finde ud af – bl.a. breve fra kommune. Det er en tidskrævende opgave for medarbejderne.
- Opstart af nyt flygtningebarn kræver flere ressourcekrævende møder med forældre, integrationsmedarbejder, tolk og institution end ved andre børn
- Aak mangler viden om uledsagede børn og unge inden de kommer til kommunen, så de kan blive placeret i det 'rigtige' botilbud

INTERN KOMMUNIKATION OG ORGANISERING I AAK

- Der er uklarhed i daginstitution omkring, hvor lang tid integrationsmedarbejder er tilknyttet familien (og hvad vedkommende præcis kan hjælpe med?). Det ved familien heller ikke.
- Intranet – information og hjælp til, hvordan man forholder sig til flygtninge i sin institution er svært at finde på intranet for medarbejdere og ledelse i daginstitution
- Der er et uopfyldt behov for koordinering på tværs af kommunale indsatser inden for klubområdet, men sikkert også andre. Der er en antagelse om, at forskellige afdelinger har forskellige indsatser man kan lære af på tværs. Der er fx manglende gennemsigtighed ift. hvordan de forskellige klubber organiserer sig – husk at lære af hinandens erfaringer
- Der er brug for større samarbejde mellem lærere i modtagerklasser og klub
- Daginstitutioner kender ikke nødvendigvis til tilbud om opkvalificering og sparring indenfor flygtninge området

- Sundhedsplejerske adviseres ikke automatisk, når et barn under 1 år kommer til kommunen
- B&U læge i sociallæge regi udtrykker, at hun henviser til sundhedsplejerske "i smug". Dette burde ikke være tilfældet. Sundhedsplejersken er et tilbud til alle borgere i Aak. Også dem uden ophold eller CPR.
- Mindre udfordringer opdages først, når de vokser sig større og dermed bliver sværere at løse. Fx barn med sprogvanskeligheder opdages først da barnet kommer i børnehave og bliver udad reagerende. En sundhedsplejerske tilknyttet familien, ville evt. have opdaget og løst udfordringen tidligere

SAGSBEHANDLING OG SYSTEMLOGIK (PRIMÆR MÅLGRUPPE INTERNE OG EKSTERNE MEDARBEJDERE)

- Man kan ikke sende ansøgning til skole om skolestart for uledsaget barn, før barnet er ankommet til kommunen. Det giver en måneds ventetid inden barn kommer i skole efter ankomst i Aarhus Kommune
- Nordea vil have, at konto til uledsaget barn oprettes under forældremyndighedsindehavers navn. Det er ofte frivillige der har forældremyndighed og de er ikke altid interesseret i at få konto oprettet i deres navn.
- Aak mangler viden om børnene inden de kommer til kommunen, så de kan blive placeret i det 'rigtige' botilbud
- Lang sagsbehandling af den unges sag giver dårlig oplevelse og uhensigtsmæssig adfærd hos den unge.
- Hvis de uledsagede unge får afslag på asyl og er under 18 kan de ikke sendes tilbage. Derfor skal de blive på asylcenter indtil de fylder 18 og kan sendes hjem.
- Ændring i lovgivning fra 1. juli, hvor alle anses som beskæftigelsesparate og skal i beskæftigelse indenfor max 2 uger, vil påvirke hele B&U området med skoler og daginstitutioner. Indkøring af børn på meget kort tid kan være problem både for forældre og for børn
- Der følger ikke ekstra midler med flygtningebørnene i klub, selvom de kræver ekstra pædagogisk indsats
- Klubbudget er fordelt på distrikter, men tager ikke hensyn til, at Læssøegade servicerer unge fra hele byen
- Der kommer ikke ekstra midler med flygtningebørn til daginstitutioner, selvom det generelt kræver en ekstra indsats både ift. den pædagogiske indsats overfor børnene og ift. forældresamarbejdet.
- Syriske kørekort vurderes til ikke at være ægte af DK politi. Det betyder at formelle dokumenter skal indhentes fra Syriske myndigheder, med stor risiko til følge for dem der skal indhente dem.

- Flygtningene kommer fra ca. 100 forskellige asylcentre rundt om i DK. Asylcentrene er meget forskellige ift. hvad de gør og kan hjælpe flygtningen med ift. at screene kompetencer og udarbejde brugbart CV. Derfor kan Aak ikke lægge deres egen sagsbehandling an på, at de kan modtage bestemte oplysninger fra asylcentre eller at flygtninge kommer med et brugbart CV.
- Hvis job kræver specialudstyr, fx sikkerhedssko, besværliggør det processen, fordi flygtningen ikke selv bare kan anskaffe sig det og derfor skal virksomhedskonsulent/sagsbehandler først laves trangsvurdering i den enkelte sag. Det tager tid.
- Når man bliver 18 stopper man i skolen og skal i beskæftigelsesindsats, men der kan godt være lang tid før beskæftigelsesindsatsen kommer i gang.

VELFUNDERENDE BØRN OG UNGE I DAGINSTITUTION OG SKOLE

MÅL: AT FLYGTNINGEBØRN BLIVER LIGE SÅ VELFUNDERENDE I DAGINSTITUTION OG SKOLE SOM ANDRE BØRN

KULTURELLE FORSKELLE I FAMILIELIVET (forældre er primær målgruppe – børn sekundær)

Der er nogle grundlæggende kulturelle forskelle i måden at være familie på, som kan udmønte sig i oplevede udfordringer i hverdagen. Der er for eksempel forskelle i forhold til kønsroller, ægteskabsroller og forældreroller.

- Nogle flygtningeforældre er utrygge og ikke klar til aflevere sine børn i daginstitution og kan derfor ikke komme i sprogskole. Der stilles krav om deltagelse i lær dansk/integration, ellers får forældre ingen ydelse. Der skal gives 'dispensation' og det kan være problematisk, hvis kontakten mellem de forskellige aktører (institution, forældre, jobkonsulent, integration/lær dansk) ikke fungerer optimalt.
- Nogle flygtningeforældre ved ikke, hvilket 'udstyr', det kræver at have barn institution (eks. flyverdragt) og de ved heller ikke, hvad de forskellige ting er.
- Nogle flygtningeforældre kan ikke give deres børn de ting, som børnene oplever, at andre (danske) børn får, hvilket udmønter sig i konflikter med børn og en følelse af utilstrækkelighed som forældre.
- Nogle flygtningeforældre og børn er ikke vant til (tæt) forældre/institution samarbejde. De unge i en familie ser det som en 'trussel' eller kritik af dem, hvis forældre indtages af klubbens medarbejdere.
- Der kan opstå ubalance i familielivet pga. ændrede roller efter ankomsten til DK. Fx kan det være kvinden, der får en udadvendt rolle og tager sig af de fleste ting i dagligdagen, hvis det er hende, der bedst kan sproget. Der kan være status tab for mænd. Det kan være baseret på misforståelser, som de har hørt det inden de kommer til Aarhus: "Mænd er mindre værd end kvinder". Det bekræftes af, at det fx er kvinder der får børnepenge.
- Nogle mænd vil gerne forsørge deres familie, vise dem rundt og tolke for dem. De oplever at nogle sagsbehandlere synes de kontrollerer/undertrykker kvinderne. Mændene oplever, at deres gode intentioner mistolkes som kontrollerende.
- Nogle kvinder oplever, at de stadig skal tage sig af alt det huslige arbejde i hjemmet, selvom de er fuldtidsbeskæftiget. Hvis manden tager del, opleves det som at de "'hjælper til", men ikke at det rent faktisk er deres opgave. Det giver anledning til træthed og konflikt i hjemmet.
- Det kan være svært at finde sig til rette som familie. Der er mange nye ting, man skal forholde sig til og imødekomme. Hos nogle er der meget lidt/intet kendskab til europæisk livsstil, når man ankommer. Familier er vant til at have ansvar og økonomi. I deres nye situation tages ansvaret delvist fra dem.
- Der kan være anderledes forventninger til børnene i Danmark. Børn er vant til at hjælpe, men kommunale medarbejdere vil fx ikke have de tolker og tager for stort

ansvar. Samtidig kan der være en misforståelse om børns rettigheder vs. børn bestemmer. Der er misforståelser ift. hvad der forventes af forældre

- Følelsen af modstand mod flygtninge fra medierne forstærker oplevelsen af kulturelle forskelle.
- "Selvfølgeligheder" indbygget i sprog og kultur som vi ikke får videreformidlet fx 'hvad er en flyverdragt?', 'hvad er de fire årstider?' - institutionslogikker som ikke er logiske for alle.
- Sproglige udfordringer: hvordan laver man fx en legeaftale, når man ikke kan tale sammen?
- Manglende danskundskaber stiller store krav til personale i daginstitutioner og andre
- Nogle små flygtningebørn oplever unødige udfordringer og nederlag (fx i forhold til manglende sprog), fordi udfordringer opdages senere end nødvendigt, hvis en sundhedsplejerske ikke er tilknyttet familien fra en tidlig alder.
- Når børnenes udfordringer ikke identificeres og imødekommes tidligt, trives børnene dårligere i daginstitution. Når forældrene oplever, at børnene ikke trives i daginstitution, har forældrene sværere ved at aflevere børn i daginstitution og selv indgå meningsfuldt i fx undervisning eller på arbejdsmarked

PÆDAGOGISKE UDFORDRINGER (primær målgruppe: medarbejdere)

- Der er ekstra pædagogiske udfordringer i arbejde med de unge flygtninge i forhold til andre unge
- Der er brug for forstærket pædagogisk indsats i klub på grund af:
 - sproglige udfordringer, fordi børnene ikke taler dansk
 - behov for 'oversættelse' til ny kultur, med nye normer
 - børn med diverse traumer og udfordringer qua deres oplevelser som flygtninge
- Det er svært at vide, hvornår det er det rigtige tidspunkt at tilbyde unge en klubplads – og begynde i klub

KULTURELLE FORSKELLE - UNGE OG DERES FORÆLDRE (primær målgruppe: de unge Sekundær: forældre)

De unge:

- De unge har brug for at lære dansk. Og lære kulturen. Fx seksualitet, at begå sig i byrum.

- Nogle unge piger får ikke lov til at gå i klub, fordi der er drenge
- Nogle unge føler sig forkerte meget af tiden, fordi de kommer med en anden adfærd og sprog
 - Bliver frustrerede over ikke at blive forstået
 - Ikke vant til grænser og regler
 - Får at vide, at de ikke kan det de vil (fx akademisk uddannelse)
 - Oplever, at der ikke er nogen der 'vil dem'
- Nogle unge mennesker kommer i systemet på et tidspunkt, hvor der skal træffes mange beslutninger om deres liv og fremtid. Der bliver de konfronteret med, at de ikke nødvendigvis kan ligeså meget som deres jævnaldrende danske elever. Det er frustrerende

i hjemlandet, men det er svært at finde fritidsjob, ligesom det i med danske briller er et stort ansvar at have som ung at skulle forsørge familie i hjemland

De unges forældre

- Nogle flygtningeforældre er forbeholdne overfor kommunerne og det påvirker samarbejdet negativt
- Nogle flygtningeforældre kender ikke systemet, når de vil tilmelde deres barn i klub
 - Medarbejdere bruger ressourcer på at forklare dem hvordan (ind på Dokk1 om torsdagen, nogen kan hjælpe der). Eller på at sidde ved computeren med dem
 - Nogle får ikke tilmeldt derefter
 - Nogle får tilmeldt men uden friplads og melder barn ud, når der kommer regninger
- Forældrene siger nej til SFO – de unge driver rundt i byen i stedet for
- Svært at etablere samarbejde mellem forældre og FU klub
- De unge er afhængige af deres forældre, som ikke er kompetente i DK system

FRITIDSJOB

(primær målgruppe: de unge)

Det er svært for unge flygtninge (som ikke taler godt dansk) at finde fritidsjob

- Nogle unge vil gerne have et fritidsjob, men når de kommer til jobsamtale, så bliver de fravalgt pga. manglende sprogkunderskaber.
- Et fritidsjob kan være de unges mulighed for at "gøre noget" for deres familie tilbage i hjemlandet og dermed skabe mening med, at de er her, og deres familie er dér. Uledsagede unge vil gerne sende penge hjem til familien

UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE FOR DE VOKSNE

MÅL: AT VOKSNE FLYGTNINGE FÅR UDDANNELSE/JOB OG BLIVER SELV-
FORSØRGENDE LIGESOM ANDRE BORGERE

KULTUR PÅ ARBEJDSPLADSEN

Det kan være en udfordring, når forskellige arbejdskulturer mødes.

- Kultur og arbejdsliv i Danmark er markant anderledes, end hvor flygtningene kommer fra.
- Nogle flygtninge kommer fra en "ordre kultur", og de skal derfor lære at tilpasse sig til en mere selvstændig arbejdskultur.
- Nogle flygtninge kommer fra en strafkultur som ikke passer godt til den danske 'tillidskultur', hvor man har tillid til at medarbejdere løser deres opgaver uden man kigger dem over skulderen eller skal italesætte repressalier, for at 'skræmme' dem til at gøre deres arbejde.
- Det kræver en indsats at tillære nogle flygtninge, hvordan vi samtaler, hvordan man italesætter sine kompetencer (gør sine kompetencer omsættelige i en dansk kontekst). Grundlæggende skal de ændre deres selvforståelse i en arbejdsmæssig kontekst, hvilket er en stor opgave.
- De uskrevne regler på arbejdsmarkedet er en barriere for nogle flygtninge. Det kan f.eks. være nyt for dem, at man skal være social med sine kolleger, ligesom vigtigheden af at møde til tiden, forståelse af sygdom og børns sygedage samt andre generelle arbejdsforhold kan være ukendte for dem.
- Nogle flygtninge mangler et grundlæggende kendskab til fagforeninger, a-kasse, sygdomsforståelse og andre arbejdsrettigheder. Bl.a. i forbindelse med sygdom – at man melder sig syg og kan holde fri. Eller ret til at holde børns sygedage.
- Det kræver en ekstra indsats fra virksomheden/kollegerne, når der kommer en ny kollega med et fremmed sprog og vaner.
- Det kan være nyt for flygtningen, at man rent faktisk skal møde til tiden
- Nogle flygtninge tror, at det er op til forhandling, hvorvidt de skal møde på arbejde eller ej

MATCH MELLEM VIRKSOMHED, FLYGTNING OG KOMMUNE

Det er en udfordring, at virksomhedernes tilbud om eksempelvis praktikpladser ikke altid kan imødekomme de forventninger og ønsker, som kommune og i særlig grad nogle flygtninge har.

- Nogle flygtninge oplever at komme ud i en praktik, hvor de står alene og løser en opgave uden kontakt til eller samtale med kollegaer. De oplever ikke at vigtige elementer i integrationsindsatsen omkring sprog og

arbejdskultur fremmes, ligesom det langsigtede mål om faglig udvikling og beskæftigelse heller ikke nødvendigvis imødekommes.

- Nogle flygtninge oplever, at praktikpladser ikke nødvendigvis passer til flygtningens uddannelsesbaggrund og erfaringer, og det kan derfor være svært at se meningen med sådanne praktikpladser fra flygtningenes perspektiv.
- Nogle virksomhederne stiller krav om god mestring af det danske sprog for at kunne tilbyde flygtninge et job, men ikke for at tilbyde praktikplads. For nogle flygtninge opleves det som om, at virksomhederne udnytter at få gratis arbejdskraft i praktikperioden.
- Nogle flygtninge oplever en modsætning mellem 'systemets' ønske om, at få flygtninge i job med blandt andet økonomiske stramninger og så de muligheder de oplever, der er for at få job eller komme ind på arbejdsmarkedet.
- Nogle flygtninge har behov for at komme i gang med at bruge sine kompetencer igen. De forsvinder/glemmes over tid, når de ikke bruges.
- Nogle arbejdsgivere er ikke klædt ordentlig på i forhold til, hvad de kan forvente af flygtninge, og hvilken vigtig opgave der ligger i beskæftigelsen af dem.
- Nogle virksomheder oplever det ikke som attraktivt at give flygtninge beskæftigelse.
- Det anslås at ca. en tredjedel af flygtningene kommer uden uddannelse. Størstedelen af flygtningene er desuden ufaglærte.
- Flygtningene kommer fra ca. 100 forskellige asylcentre rundt om i DK. Asylcentre er meget forskellige ift. hvad de gør og kan hjælpe flygtningen med ift. at screene kompetencer og udarbejde brugbart CV. Derfor kan Aak ikke lægge deres egen sagsbehandling an på, at de kan modtage bestemte oplysninger fra asylcentre eller at flygtninge kommer med et brugbart CV. Det forhaler processen hen mod et match med virksomhed
- Hvis job kræver specialudstyr, som flygtningen selv skal anskaffe sig, fx sikkerhedssko, besværliggør det processen, fordi nogle flygtninge ikke har økonomi til selv at anskaffe sig det og derfor skal virksomhedskonsulent/sagsbehandler først laves trangsvurdering i den enkelte sag
- Der stilles spørgsmålstejn ved om virksomhedskonsulenterne er opdaterede på, hvad et godt CV/ansøgning er i en given kontekst. Fx snakker virksomhedskonsulenter muligvis med andre (fx CSR) end rekrutteringsafdelingerne/HR i de store virksomheder, og ansøgninger og CV imødekommer derfor ikke nødvendigvis de krav som, rekrutteringsafdelingerne stiller, når de skal varetage ansøgningerne.
- Forventningerne i virksomhederne stemmer ikke overens med virkeligheden. Fx forestiller virksomhederne sig ikke, at flygtningene er så dårligt uddannede, som de er.

- Specifik for DU1-gruppen af flygtninge: Stor del er analfabeter – kan ingen sprog ud over deres eget, kan ikke latinsk alfabet
- Specifikt for DU3-gruppen af flygtninge: Er højtuddannede – men højtuddannede i flygtninges egen optik stemmer ikke altid overens med højtuddannede i Dansk optik (eller de mangler i hvert fald noget, for at de kan træde ind i stillinger tiltænkt højtuddannede i DK)
- Gruppe specifikt for DU3: Fordi de er mere specialiserede kan de også være sværere at afsætte end fx DU2, blandt andet fordi virksomhederne ikke tror, at de kan matche flygtningens kompetencer eller er bekymrede for, om de kan bruge kandidaten til andet også.
- Når virksomheder får tilbudt en praktikant/medarbejder skal de lige tænke over det. Det tager tid og dét bliver en udfordring, hvis alle skal i beskæftigelse inden 4 uger.
- Flygtninge er ikke selv kompetente til at skrive CV i en dansk kontekst. De skal have megen hjælp til at udlede de relevante kompetencer de har og har tilegnet sig undervejs i deres flygtningetilværelse. Det kan være nødvendigt at udarbejde CV med ført hånd fra virksomhedskonsulenten
- Det er svært at matche de flygtninge der er langt fra arbejdsmarkedet med en virksomhed
- Virksomhedskonsulenter oplever, at der er snobberi blandt nogle virksomheder ift. hvilke flygtningernationaliteter de vil have. Det kan skyldes forestillinger om, hvilke flygtninge der kommer med flest kompetencer og hvad der er fokus på i medierne lige nu
- Nogle virksomheder og kommunale medarbejdere oplever, at der findes en "synd"-kulturen, som kan stigmatisere flygtninge til en offerrolle og gøre dem hjælp-afhængige. De oplever, at flygtninge kan lære meget af at gøre ting selv og ikke få alting gjort for dem.
- Nogle flygtninge oplever, at virksomhedskonsulenternes screeningen af potentielle praktikanter ikke altid gennemføres med blik for både match og motivation.
- Nogle gange bliver virksomheden (mentor/koordinator) også en social støtte funktion mere end en faglig. Det er ikke meningen. Fx ift. at forklare personlig hygiejne til nyankomne flygtninge (et specifikt tilfælde).
- Nogle flygtninge har forskellige forestillinger om, hvornår det er ok, at blive væk fra arbejde. Fx i forbindelse med lægebesøg, skal man faktisk komme tilbage på arbejde og ikke holde fri resten af dagen osv.
- Nogle virksomheder oplever, at blive kontaktet af mange forskellige velmenende aktører, som arbejder med flygtninge. Det er forvirrende og tidskrævende at forholde sig til.
- Nogle virksomheder oplever, at kommunen ikke kan leve op til de krav virksomheden stiller til praktikandidater.

Fx niveau af sprogkunderskaber. Det betyder, at de ikke kan få det antal praktikanter, de faktisk har sagt ja til.

INTEGRATIONSUNDERVISNING

(primær målgruppe forældre og enlige)

- Nogle flygtninge oplever integrationsundervisning som meningsløst og spild af tid, fordi flygtninge ikke forstår undervisning som foregår på dansk. Samtidig er mange optaget af bekymringer omkring egen og familiens situation tilbage i hjemlandet og har derfor svært ved at interessere sig for fx danske museer.
- Nogle flygtninge oplever, at personalet er dygtige, men at de ikke tænker på modtagerne ift. hvad de tilbyder
- Integrationsundervisningen er ikke differentieret til forskellige modtagere
- Der er kommet et større fokus på beskæftigelse, som har rykket noget fokus i undervisningen fra eksempelvis sundhed. Nu får flygtninge (kun) tre timers undervisning/introduktion til det danske sundhedssystem.
- De ressourcestærke flygtninge får et andet tilbud, og kan derfor ikke være med til at løfte de resourcesvage.
- Flygtninge har behov for viden om pligt, ret og rettigheder i DK, men den undervisning de modtager ved integrationsnet opleves alligevel ikke relevant for dem
- Integrationsnet lever ikke op til sin forpligtelse om at få borgere i beskæftigelse

BESKÆFTIGELSESINDSATS UNDER INTEGRATIONSNET

- Nogle flygtninge oplever, at beskæftigelsesindsatsen er tidsspilde, medmindre de rent faktisk hjælper med at finde job eller praktik. Hvis man selv skal ud og finde praktikplads, er det ikke en hjælp at gå til integration.
- Det er oplevelsen at flygtninge demotiveres af at komme i "nytteløs" virksomhedspraktik (omvendt har de brug for selvforståelse af, at de tilegner sig nye kompetencer).

LÆR DANSK

(primær målgruppe forældre og enlige)

- Lær dansk har 30 elever på holdet, hvilket betyder, at der max er 5 minutter taletid for deltageren. Det begrænser læring.
- Nogle flygtninge oplever et behov for endnu mere sprogundervisning

AARHUS KOMMUNE

CFIA